

Tanítási tervezet¹

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2025.02.05. 13:10-13:55 (5. óra)

Iskola, osztály: gimnázium, 8.b. osztály, 39 fő

Iskola neve és címe: Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium – Budapest, 1114. Villányi út 27.

Tanít: Kraus Harry Csanád

Témakör megnevezése: Európa földrajza

Tanítási egység (téma) címe: Románia

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket feldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Románia regionális földrajzának megismerése.
- Az ország népességének jelenlegi összetétele és múltbéli változásainak elemzése.
- Az ország természetföldrajzi adottságainak bemutatása és az azokból következő társadalmi, gazdasági folyamatok ismertetése.
- Kárpátok és Románia idegenforgalmi adottságainak, az idegenforgalom jelentőségének értékelése.

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- A témakörben tárgyalt folyamatok összefüggésekben való látásának a megalapozása.
- Az ábrák és képi anyagok elemzésének a gyakorlása. Romániát bemutató ábrák, források, térképek elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése.
- Románia tájainak, térségeinek megismerésével és elemzésével a térszemlélet fejlesztése.
- A térképhasználat és a tájékozódás fejlesztése.
- A földrajzi fogalmak használatának a fejlesztése.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Ok-okozati összefüggések meglátása.
- Fegyelmezett munkavégzés.

2.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

– új:

Topográfiai fogalmak: Déli-Kárpátok, Keleti-Kárpátok, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Román-alföld, Székelyföld, Marosvásárhely, Nagyvárad, Temesvár, Pitești, Brassó, Constanța

¹ Elkészítéséhez különös gondossággal tanulmányozza át a módszertani tankönyv alábbi részeit: A tanulási folyamat (http://geogo.elte.hu/images/6_Tanulasi_folyamat_OK.pdf), Szervezeti és munkaformák (http://geogo.elte.hu/images/7_Szervezeti_munkaformak_OK.pdf)

- megerősítendő: népsűrűség, népességeloszlás, egyenlőtlen népességeloszlás, előregedő társadalom, nemzeti kisebbség, abszolút többség, gazdasági szerkezet, havasi pásztorkodás, deltatorokolat
Topográfiai fogalmak: Kárpát-medence, Duna, Duna-delta, Fekete-tenger, Arad, Kolozsvár, Bukarest
- b. Folyamatok:
 - új: -
 - megerősítendő: népességfogyás (előregedő társadalom, elvándorlás), gazdasági rendszerváltás (tervgazdaság, piacgazdaság – Dacia)
- c. Összefüggések:
 - új: -
 - megerősítendő: az ország éghajlati tényezői és a mezőgazdaság kapcsolata, erdőségekre épülő fafeldolgozás, vulkánosság és az ércképződés kapcsolata, ásványkincsekre települő ipar, a földrajzi fekvésből adódó előnyök
- d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: -
- e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?)
 - Az összefüggések felismerésének segítése és az ok-okozati gondolkodás fejlesztése az ábra elemzéseken keresztül.
 - Együttműködő készség fejlesztése csoport munkával.
- f. Főbb tanulói tevékenységek:
 - Válaszadás a tanári kérdésekre.
 - A feladatok kitöltése.
 - Jegyzet készítése.

3. Szemléltető és munkaeszközök

- Számítógép, kivetítő
- PowerPoint (PPT)
- Feladatlap: térkép

4. Felhasznált irodalom

Kerettanterv 2020 https://geogo.elte.hu/images/Foldrajz_Altalanos_iskola.pdf

Balázs Brigitta, F. Kusztor Adél: Földrajz 7-8. Tankönyv. Oktatási Hivatal 2021. 150 - 151. oldal.

https://www.tankonyvkatalogus.hu/storage/pdf/OH-FOL78TB_teljes.pdf

Arday István, Szöllősy László: Földrajz 7-8. Tankönyv. Oktatási Hivatal 2021. 98 -99. oldal.

https://www.tankonyvkatalogus.hu/storage/pdf/OH-FOL78TA_teljes.pdf

Földrajzi Atlasz Középiskolásoknak. Oktatási Hivatal 2021.

https://www.tankonyvkatalogus.hu/storage/pdf/OH-FOL912ATL_teljes.pdf

5. Mellékletek jegyzéke

- 5.1. PPT
- 5.2. Feladatok
- 5.3. Feladatok megoldásai
- 5.4. Dominó

Az óra részletes felépítése²

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
13:10-13:11	Megérkezés, az óra menetének ismertetése, célkitűzés megfogalmazása.	-	-	-	-
13:11-13:16	1. Feladat: Románia adatainak rögzítése méret, népesség, elhelyezkedés vonatkozásában. A diákok önállóan kiegészítik a szöveg hiányzó részeit. A kivetített ábrákról, képekről, grafikonokról következtetéseket vonnak le és a kiegészítéshez felhasználják az információkat.	Új ismeret feldolgozása	Ábraelemzés, képelemzés egyénileg, feladatvégzés tanári útmutatással.	Egyéni munkavégzés	Tanár: PPT (5.1. melléklet), a feladatlap kitöltését segítő térképek, ábrák, grafikonok kivetítése. Diák: 1. Feladat (5.2. melléklet), + (Atlasz)
13:16-13:20	A tanár kivetíti a feladatot, majd a megoldásokat közösen megbeszélik. A tanulók ellenőrzik, ha kell javítják a saját megoldásaikat. A tanulók megoldásain keresztül megerősítésre kerülnek az országgal kapcsolatos alapadatok, alapinformációk.	Feladat ellenőrzése	A feladat ellenőrzésének koordinálása	Tanulói közlés	Tanár: PPT (5.1. melléklet), a feladat kivetítése az ellenőrzés követhetőségének érdekében. Diák: 1. Feladat (5.2. melléklet)
13:20-13:30	2. Feladat: Az országhoz kötődő topográfiai fogalmak, és a földrajzi fekvésből adódó előnyök, természeti adottságok megismerése. A diákok önállóan vagy párokban dolgozva megoldják a feladatot a nyomtatott feladatlapról.	Új ismeret feldolgozása	Feladatvégzés tanári útmutatással	Egyéni vagy páros munkavégzés	Diák: 2. Feladat (5.2. melléklet), + Atlasz (39. és az 59. oldal)

² A részletes felépítés azt jelenti, abban olyan részletességgel kell szerepelni a dolgoknak, hogy bárki követni tudja az órát. Az óra menete oszlopban le kell írni pontosan a történéseket, a főbb tanári kérdéseket vagy tanulói feladatokat, illetve meg kell jelennie kulcsszavakban a földrajzi tartalomnak is. Minden történéshez tartozik mozzanat, módszer és munkaforma, legtöbbször eszköz is. Az eszközöket is konkrétan kell megnevezni.

	A Romániához kötődő topográfiai fogalmakat a kontúrtérképen bejelölik az atlasz segítségével. Az ország gazdag nyersanyagkészletét megismerik az irányított kérdések mentén.				
13:30-13:35	A tanár kivetíti a kontúrtérképet. A topográfiai fogalmak elhelyezését, a kérdésekre adott válaszokat közösen megbeszélik. A tanulók ellenőrzik, ha kell javítják a saját megoldásaikat. A tanulók megoldásain keresztül megerősítésre kerülnek az országhoz kötődő topográfiai fogalmak, természeti adottságok.	Feladat ellenőrzése	A feladat ellenőrzésének koordinálása	Tanulói közlés	Tanár: PPT (5.1. melléklet) a kontúrtérkép kivetítése a földrajzi fogalmak pontos elhelyezésének érdekében. Diák: Feladatlap (5.2. melléklet)
13:35-13:43	3 fős csoportokban dominó játék keretében megismerik az ország fontosabb városait. A városokat a kontúrtérképen elhelyezik.	Új ismeret feldolgozása	Feladatvégzés tanári útmutatással	Csoportmunka	Diák: Feladatlap (5.2. melléklet) dominó (5.4. melléklet)
13:43-13:47	A tanár kivetíti a kontúrtérképet. A topográfiai fogalmak elhelyezését közösen megbeszélik. A tanulók ellenőrzik, ha kell javítják a saját megoldásaikat. A tanulók megoldásain keresztül megerősítésre kerülnek az országhoz kötődő topográfiai fogalmak	Feladat ellenőrzése	A feladat ellenőrzésének koordinálása	Tanulói közlés	Tanár: PPT (5.1. melléklet) a kontúrtérkép kivetítése a földrajzi fogalmak pontos elhelyezésének érdekében. Diák: Feladatlap (5.2. melléklet)
13:47-13:55	Az ország néhány turisztikai látványosságának bemutatás. A diákok a felsoroltak közül 5-öt felírnak (TOP5), amit szeretnének az életük során meglátogatni.	Új ismeret feldolgozása	Tanári magyarázat, képek bemutatásával.	Frontális, irányított tanári kérdések által a téma feldolgozása.	Tanár: PPT (5.1. melléklet), képek, videó vetítése Diák: Füzet

5.1. PPT:

<https://docs.google.com/presentation/d/1fXTUd5jCmXQD22W3C-e1KXZNp3woM4-e/edit?usp=sharing&ouid=105526813974276577082&rtopof=true&sd=true>

5.2. Feladatok

1. Egészítsd ki a szöveget a megfelelő kifejezésekkel a kivetített térképek, ábrák adatainak segítségével.

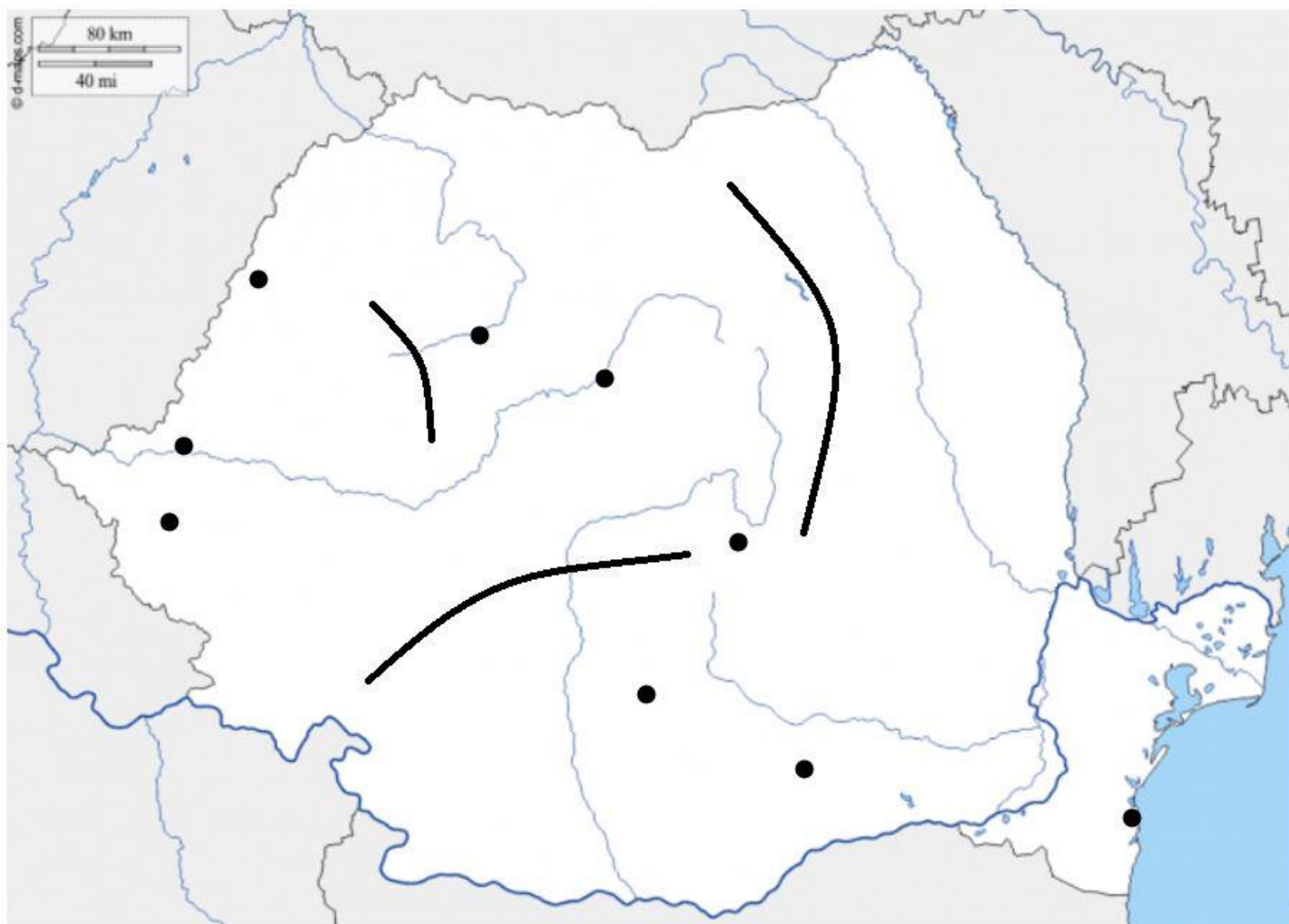
1. Az ország területe nagyjából, mint Magyarországé.
2. Románia népessége az elmúlt években millió/fő alá csökkent. A lakosság száma Magyarországhoz képest
3. A népesség területi eloszlása A legalacsonyabb népsűrűségi adat a területén fordul elő. A főváros, (főváros neve) környezetében a legnagyobb a népsűrűség.
4. A románok többséget alkotnak az országban. A legnagyobb nemzeti kisebbség Romániában a, a lakosság mintegy 6%-a (kb. 1,2 millió). A többségük-ben (legnagyobb arányban a Székelyföldön) és a Partiumban él.
5. Romániában a népesség száma évtizedek óta csökken. Ennek oka a mellett a
6. A helyi magyarok közül is sokan döntöttek a költözés mellett.
7. A románok az keresztény vallást követik. A magyarok többsége három nagyobb felekezet egyikéhez tartozik:, vagy az közösséghez.
8. Az Európai Uniónak óta a tagja, egy időben csatlakozott.
9. Az euróövezetnek nem tagja, a hivatalos fizetőeszköze a
10. Az ország GDP/fő mutatója, mint Magyarországé, és az EU országok sorrendjében található.

2. Az atlasz 39. és az 59. oldala alapján old meg a következő feladatokat!

- a) Melyik országokkal határos Románia? Nevezd meg és helyezd el a térképen az országokat!
- b) Jelöld a térképen a következő folyókat: Duna, Maros, Olt, Szeret, Szamos!
- c) Melyik tengerbe ömlik a Duna? Jelöld be a Duna-deltát és a tengert a térképen!
- d) A Kárpátok íve kettéosztja az országot. Nevezd meg a hegység két vonulatát és helyezd el őket a térképen! Ezeken kívül nevezd meg és helyezd el az Alföld és az Erdélyi-medence között található középhegységet!
- e) Milyen nemesfémeket bányásznak az országban?
- f) Nevezd meg 4 egyéb bányászott ércet!
.....
- g) Nevezd meg 4 energiahordozót, amely megtalálható az ország területén!
.....
- h) A megismert természeti adottságok, milyen iparágak kialakulását teszik lehetővé?
- i) Jelöld be a térképen a következő területeket: Erdélyi-medence, Román-alföld, Moldva, Dobruzsza!

A területek az ország mezőgazdálkodásának fő színterei. Nevezd meg 2 növényt, amit nagy mennyiségben termesztenek az ország területén! (Atlasz 39. oldal)

.....

5.3. Feladatok megoldásai

1. Egészítsd ki a szöveget a megfelelő kifejezésekkel a kivetített térképek, ábrák adatainak segítségével.

1. Az ország területe nagyjából **két és félszer nagyobb**, mint Magyarországé.
2. Románia népessége az elmúlt években **20 millió/fő** alá csökkent. A lakosság száma Magyarországhoz képest **kétszer nagyobb**.
3. A népesség területi eloszlása **egyenlőtlen/nem egyenletes**. A legalacsonyabb népsűrűségi adat a **Kárpátok/hegyvidék** területén fordul elő. A főváros, **Bukarest** környezetében a legnagyobb a népsűrűség.
4. A románok **abszolút** többséget alkotnak az országban. A legnagyobb nemzeti kisebbség Romániában a **magyar**, a lakosság mintegy 6%-a (kb. 1,2 millió). A többségük **Erdélyben** (legnagyobb arányban a Székelyföldön) és a Partiumban él.
5. Romániában a népesség száma évtizedek óta csökken. Ennek oka a **születések alacsony száma** mellett a nagymértékű **kivándorlás**.
6. A helyi magyarok közül is sokan döntöttek a **Magyarországra** költözés mellett.
7. A románok az **ortodox** keresztény vallást követik. A magyarok többsége három nagyobb felekezet egyikéhez tartozik: **római katolikus, református, vagy az unitárius** közösséghez.
8. Az Európai Uniónak **2007** óta a tagja, **Bulgáriával** egy időben csatlakozott.
9. Az euróövezetnek nem tagja, a hivatalos fizetőeszköze a **lej**.
10. Az ország GDP/fő mutatója **hasonló**, mint Magyarországé, és az EU országok sorrendjében **hátral** található.

2. Az atlasz 39. és az 59. oldala alapján old meg a következő feladatokat!

a) Melyik országokkal határos Románia? Nevezd meg és helyezd el a térképen az országokat!

Ukrajna, Moldova, Magyarország, Szerbia, Bulgária

b) Jelöld a térképen a következő folyókat: Duna, Maros, Olt, Szeret, Szamos!

c) Melyik tengerbe ömlik a Duna? Jelöld be a Duna-deltát és a tengert a térképen! Fekete-tenger

d) A Kárpátok íve kettéosztja az országot. Nevezd meg a hegység két vonulatát és helyezd el őket a térképen!

Ezekon kívül nevezd meg és helyezd el az Alföld és az Erdélyi-medence között található középhegységet!

Keleti-Kárpátok, Déli-Kárpátok, Erdélyi-középhegység

e) Milyen nemesfémeket bányásznak az országban? arany, ezüst

f) Nevezd meg 4 bányászott ércet! vasérc, rézérc, cinkérc, ólomérc, bauxit

g) Nevezd meg 4 energiahordozót, amely megtalálható az ország területén!

kőolaj, földgáz, feketekőszén, barnakőszén, lignit

h) A megismert természeti adottságok, milyen iparágak kialakulását teszik lehetővé?

pl.: gépipar, járműgyártás (Dacia), vas- és acél gyártás, vegyipar, fa és bútorigar

i) Jelöld be a térképen a következő területeket: Erdélyi-medence, Román-alföld, Moldova, Dobrudzsa!

A területek az ország mezőgazdálkodásának fő színterei. Nevezd meg 2 növényt, amit nagy mennyiségben termesztenek az ország területén! (Atlasz 39. oldal)

kukorica, búza

5.4. Dominó

	Itt végezték ki az 1848–49-es szabadságharc 13 vértanúját.	Erdély „fővárosának” is szokás nevezni, Románia második legnépesebb városa. Mátyás király szülőhelye.	A magyar határ közelében fekvő regionális központ a Sebes-Körös partján.	A Fekete-tenger partján fekvő város, az ország legnagyobb kikötőjével rendelkezik.
	Kolozsvár	Nagyvárad	Constanța	Bukarest
Az ország fővárosa, népességének 1/5-e koncentrálódik a főváros térségébe	Élelmiszer- és vegyipari központ a magyar–román–szerb hármashatár közelében.	A földrajzi fekvése miatt fontos kereskedelmi és közlekedési csomópont. Azt, hogy nevét adta-e az aprópecsenyének, máig vitatják.	A város az autógyártásáról ismert, itt készülnek a Dacia személygépkocsik.	Az Erdélyben élő székelység fontos városa a Maros folyó partján. Jelentős vegyipari központ.
Temesvár	Brassó	Pitești	Marosvásárhely	Arad